Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

Το Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ δεν είναι αυτοσκοπός

ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΥΜΕ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Απόψε μιλάω με τη βεβαιότητα, ότι το όργανο αυτό, η Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου με την ευρύτερη και αντιπροσωπευτική του σύνθεση θα οδηγήσει το Κίνημα μας σε ένα ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ - ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ και ΝΙΚΗΣ.

Αυτή η συγκέντρωση στελεχών αποτελεί ένα κορυφαίο γεγονός, που επιστεγνόζει μια πολύμηνη και πολυμοχθη προσπάθεια από τη 10η Σύνοδο της Κ.Ε. και μετά. Μια συντονισμένη, πρώτη προσυνεδριακή προσπάθεια, που είχε ως στόχο την κατοχύρωση ουσιαστικών συζητήσεων και διαλόγου, μέσα από τις Περιφερειακές Οργανωτικές Συσκέψεις (Π.Ο.Σ.), τις Νομαρχιακές Οργανωτικές Συσκέψεις (Ν.Ο.Σ.) καθώς και τις Πανελλαδικές Συσκέψεις για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους Αγρότες, τη Νεολαία, τη Γυναίκα, τους Επιστήμονες, τον Αθλητισμό, τους Μικρομεσαίους και τέλος το Οργανωτικό.

Σύντομη αναδρομή της πορείας μας

Σήμερα μια τόσο συμβολική μέρα, ΔΕΝ μπορεί παρά να κάνουμε ειδική μνεία για την αφετηρία μας ως Κινήματος. Να επισημάνουμε πρώτα απ' όλα, την επικαιρότητα και την εγκυρότητα της Ιστορικής Ιδρυτικής Διακήρυξης της 3ης Σεπτέμβρη.

Να υπενθυμίσουμε τη διακήρυξη της 3ης Σεπτέμβρη, που αποτέλεσε πλείστον το κοινό πλαίσιο πολιτικής, ιδεολογικής και κοινωνικής αναφοράς, έκφρασης, συσπείρωσης και στράτευσης όλων μας σ' ένα ζωντανό δυναμικό, ριζοσπαστικό και ελπιδοφόρο κίνημα - στο ΠΑΣΟΚ.

Αλλωστε, η ίδια η εξέλιξη του ΠΑΣΟΚ και η ίδια η πορεία της αλλαγής, αποτελεί μια έμπρακτη διάψευση της παραδοξοκρίας ανάλυσης και της δογματικής σκέψης.

Για τούτο πρέπει να στηριχτούμε στη δική μας γνώση, στη δική μας πολιτική πείρα, στις αντικειμενικές συνθήκες που χαρακτηρίζουν την Ελλάδα του 1984, αξιοποιώντας τωτόχρονα τις διεθνείς εμπειρίες, εξελίξεις και δεδομένα.

Ποιες είναι τα ιδιαίτερα δεδομένα, που συνιστούν, αν θέλετε τα εθνικά χαρακτηριστικά του δημοκρατικού δρόμου προς το σοσιαλισμό. Το δρόμο που έχουμε επιλέξει για το Κίνημά μας.

Πρώτα απ' όλα η Ελλάδα είναι χώρα της περιφέρειας. Έχουμε πει πολλές φορές για την περιφερειακή δομή της χώρας μας και δεν χρειάζεται να μπω σε λεπτομέρειες, αρκεί να υπενθυμίσω ότι αναφερόμαστε στην πολύμορφη στρατιωτική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική εξάρτηση από τα Μητροπολιτικά Κέντρα της Δύσης, κάτι που προσδιορίζει και την οικονομική μας δομή και τους σχηματισμούς και την πολιτική εξουσία και τη δομή κράτους της Πολιτείας.

Δεύτερο, η περιοχή μας είναι μια από τις πιο θερμές και ευαίσθητες της υφηλίου. Όποτε κι αν ανοίξει κανείς το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση, θα δει ότι το κορυφαίο γεγονός είναι κάποιο εδώ κοντά με εξάρτση φυσικά την Κεντρική Αμερική. Είναι τόπος αντίθέσεων και συγκρούσεων γεωπολιτικών, στρατηγικών και επίσης γεωπολιτικών συμφερόντων.

Τρίτο, είμαστε η μοναδική χώρα στην Ευρώπη, (μεγάλο πρόνομιο) που βρίσκεται κάτω από εμφανή και δηλωμένη εξωτερική απειλή. Και το πρόβλημα, η απειλή αυτή να προέρχεται από μια -πλήν και σύμμαχο- χώρα.

Τέταρτο, η χώρα μας, στα τελευταία 45 χρόνια έχει μια δική της αλυσίδα κυριολεκτικά συγκλονιστικών γεγονότων.

Η εναλλαγή τους είναι:

Β' Παγκόσμιος Πόλεμος - για να μην ξεκινήσω από τη δικτατορία του Μεταξά - φασιστική επίθεση - το μεγάλο ΟΧΙ, η Εθνική Άμυνα, η φασιστική Κατοχή, η ανεπαλάληπτη Εθνική Αντίσταση, ο Εμφύλιος Πόλεμος, ένα μεοοδιάστημα επίφασης δημοκρατίας, στρατιωτική δικτατορία, μεταπολίτευση.

Μέσα σ' αυτές τις 4 δεκαετίες, εκτός από ορισμένα μικρά φωτεινά διαλείμματα αλλαγής - δημοκρατικής διακυβέρνησης, η παρατεταμένη δεξιά με τη μονοκρατορία και την παντοκρατορία της κατέχει το μονοπώλιο της πολιτικής και κρατικής εξουσίας.

Πέμπτο, η άνοδος του ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση και η αρχή μιας πορείας μετάβασης για το σοσιαλιστικό μεταχηματισμό σε μια χώρα της περιφέρειας, προέκυψαν μέσα σε συνθήκες κοινοβουλευτικής και πολυκομματικής δημοκρατίας.

Για τούτο δεν μπορεί να κρίνεται, να συγκρίνεται, να ταυτίζεται με άλλες χώρες, όπου επικρατούν άλλα μοντέλα και η φύση του κράτους αλλιώς ή ακόμα χειρότερα. Μοντέλα και καθεστώτα που προέκυψαν είτε κατά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου μετά από απελευθερωτική αλλά ταυτόχρονα και επιθετική στρατιωτική δυναμική, σύμφωνα με τις συμφωνίες της Γιάλτας, είτε μετά από νίκη και επικράτηση εθνικοαπελευθερωτικών κινημάτων, είτε μετά από στρατιωτικά πραξικοπήματα και εκτεθέσυναν αντισοσιαλική και αντιμαρξιστική, είτε μετά από μαζική, λαική επανάσταση.

Έκτο, η άνοδος του ΠΑΣΟΚ επικυρώθηκε μέσα από εκλογικές και πολιτικές διαφοροποιήσεις του ελληνικού λαού, μετά από επιμέρους και περισσοτέρου δημοκρατικού χαρακτήρα ρήξεις και όχι ύστερα από μια μετωπική κοινωνική ρήξη.

Έβδομο, η πολιτική και ιδεολογική αυτονομία καθώς και η εκλογική αυτοδυναμία του ΠΑΣΟΚ, στηρίζεται στη στρατηγική της εθνικής Λαϊκής Ενάντιας. Η στρατηγική αυτή δεν έχει καμιά σχέση με τα αλλού και κάτω από άλλες συνθήκες και συγκυρίες, Λαϊκό Μέτωπο.

Όγδοο, η έλλειψη «μητρικών» μαλκών σοσιαλιστικών κομμάτων στην Ελλάδα.

Το ΠΑΣΟΚ είναι πράγματι το πρώτο γνήσιο μαζικό λαϊκό ριζοσπαστικό Κίνημα που διαμορφώνει την ταυτότητα του και την προοπτική του ως Σοσιαλιστικό Κίνημα στη χώρα μας.

Επίσης είναι μια μοναδική περίπτωση, που με την αλματική του δυναμική κατόφερε μέσα σε μια 10ετία να γεννηθεί, να αναπτυχθεί και να οργανώσει τις πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις στη χώρα μας.

Είναι αλήθεια και κοινή διαπίστωση ότι το ΠΑΣΟΚ ανέλαβε την ευθύνη διακυβέρνησης το 1981 μέσα σε συνθήκες παρατεταμένης διεθνούς ένταστης και κρίσης και ταυτόχρονα σε μια κρίσιμη καμπή για την επιβίωση του έθνους και για την πορεία του λαού μας.

Η Αλλαγή, που επαγγελθήκαμε και πραγματοποιούμε, αποτελεί μια πολιτική και κοινωνική διαδικασία πρωτόγνωρη και πρωτοφανή, μια και διαθέτει δικά της χαρακτηριστικά.

Για να μην υπάρχουν σχηματοποιημένες ερμηνείες και λαθεμένοι παραλληλισμοί που δημιουργούν συγχύσεις, παρεξηγήσεις, λάθη και αυταπάτες, κρίνω απαραίτητο συνοπτικά να περιγράψω μια τη διαδικασία χαρακτηριστικά του Κινήματός μας.

Μέσα από την περιγραφή αυτή, αναδείκτα τόσο η ειδοποιός διαφορά όσο και η μοναδικότητα και ιδιομορφία το φαινόμενου του ΠΑΣΟΚ και της Αλλαγής.

Η παρουσία και η διαδρομή του ΠΑΣΟΚ, η εθνική, δημοκρατική και οσοιαλιστική στρατηγική του, η ίδια η πορεία της Αλλαγής, έχουν μια δική τους ιδιαιτερότητα, ιδιαιτερότητα που καθορίζεται και εξαρτήται από μια διαλεκτική σχέση με την πολιτική ιστορία του τόπου, την ανεξαρτησία του, την οικονομία και την κοινωνία της Ελλάδας.

Η αξιολόγηση και η κατανόηση της ελληνικής πραγματικότητας, μπορεί ιδεολογικά νέες προσεγγίσεις και νέες θεωρητικές επεξεργασίες. Δεν αρκούν οι παλιές στερεότυπες και μηχανιστικές εξηγήσεις και ερμηνείες. Αυτές οδηγούν σε λάθη, σε αδιέξοδα και δυσκολίες.

Συμπληρώνουμε 10 περίπου χρόνια ζωής του ΠΑΣΟΚ. Που αντιστοιχούν σε μια νέα για τον τόπο μας περίοδο και συγκυρία, τη μεταπολίτευτική. 10 χρόνια μετά από αγώνες, εμπειρίες και δημιουργία. Μέσα στην πορεία μας έχουμε να επιδείξουμε κατοξιωμένους σταθμούς, που αποκρυστάλλωσαν τη φυσιογνωμία του Κινήματος, σφράγισαν τη στρατηγική μας και στέρωσαν την ανπεπλάνθητη δυναμική μας. Ενδεκτικά μπορεί να σημειωθεί κανείς, ότι όλες οι Σύνοδοι της Κ.Ε. με τις αποφάσεις τους, έχουν μια ιδιαίτερη και προσδιοριστική σημασία για την ίδια την πορεία μας. Για τούτο η πείρα της πορείας μας οφείλει να μας διδάσκει, να μας εμπνέει και να μας καθοδηγεί. Δεν είμαστε νετέρυοι. Το ιξέλλον μας σηματοδοτείται από το παρελθόν μας.

Το 1974 το ΠΑΣΟΚ καταγράφτηκε ως οργάνωση αμφισβήτησης, αντιδεξιάς δράσης και οσοιαλιστικής σταγγελίας. Μέχρι το 1981 είμαστε αρφαιτιστές μα ταυτόχρονα διεκδικητές της εξουσίας.

Από το 1981 το ΠΑΣΟΚ δοκιμάζεται και αναδεικνύεται ως οργάνωση δημοκρατικής πράξης και ορατής σοσιαλιστής προοπτικής. Από το '81 προσπαθούμε να είμαστε οι καταλύτες και δημιουργοί μιας άλλης κοινωνίας κοινωνίας.

Το συνέδριό μας δεν είναι αυτοσκοπός αλλά μία - αν θέλετε - **ανοιχτή πρόκληση**. Προβάλλει ως μια ξεχωριστή ευκαιρία να εντοπίσουμε τις δυνάμεις μας, μα και τις αδυναμίες μας, τα θετικά έργα μας, μα και τις παλαιότητες μας. Να ανιχνεύσουμε-ποιήσουμε τις ευθύνες και τις υποχρέωσεις που προκύπτουν από τη στράτευσή μας.

Είναι μια ξεχωριστή ευκαιρία τόσο να κρίνουμε, να συγκρίνουμε και να ελέγχουμε όσο και να επιταχύνουμε και να ενοποιήσουμε το ρυθμό, την πορεία και τα θήματα της Αλλαγής.

Να ενισχύσουμε και να εμπεδώσουμε τους δεσμούς εμπιστοσύνης, ορμής και αλληλεγγύης και συμπαράταξης με τις λαϊκές δυνάμεις.

Να προσδώσουμε μαζί με το λαό αυξημένη αξιοπιστία, φερεγγυότητα, αντιοχοδία και ώθηση στο όραμα και τους στόχους της Ανεξαρτησίας, της Δημοκρατίας και του Σοσιαλισμού.

Στη Διακήρυξη της 3ης του Σεπτέμβρη είχαμε αποδείξει μέσα σε λίγες γραμμές συμπυκνωμένα και παραστατικά το δρομά μας και τους στρατηγικούς μας στόχους, - «ο αγώνας του Παναλλήνιου Σοσιαλιστικού Κόμματος για την Εθνική μας Ανεξαρτησία, για μια Σοσιαλιστική και Δημοκρατική Ελλάδα, στηρίζεται στην αρχή πως η Εθνική Ανεξαρτησία αποτελεί προϋπόθεση για την πραγμάτωση της Λαϊκής Κυριαρχίας, πως η Λαϊκή Κυριαρχία αποτελεί προϋπόθεση για την πραγμάτωση της Κοινωνικής Απελευθέρωσης, πως η Κοινωνική Απελευθέρωση αποτελεί προϋπόθεσι για την πραγμάτωση της Πολιτικής Δημοκρατίας...».

Το δρομά μας και οι στρατηγικοί μας στόχοι, σπαστοί μέσα από διαλκασίες πειθούς και συναίνεσης, τη διαλόγου αυτού του οράματος. Η διαλόγου απαιτεί κατακτήσεις και αγωνιστική πορεία. Οφείλουμε όμως να ξεκινήσουμε από τη σημερινή κατάσταση, από τις δεδομένες συνθήκες, από δω και προς τα εμπρός.

Ανάμεσα στην κατάκτηση των στρατηγικών μας στόχων και τη σημερινή πραγματικότητα, ανάμεσα στη σημερινή και συριανή Κύπριο, υπάρχει μια απόσταση. Μεσολαβεί ένα διάστημα, που αντιστοιχεί σε μια ιστορική μεταβατική φάση. Σ' αυτή τη μεταβατική φάση κυριαρχούν οι κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές και ιδεολογικές αντιφάσεις του πολύ συστήματος που τόσο σε εθνικό δοο και σε διεθνές επίπεδο προκαλούν συνθήκες αντιπαράθεσης, ανταγωνισμού και επιμέρους ρήξεων.

Σ' αυτό το μεταβατικό διάστημα διαμορφώνονται οι αντικειμενικές και υποκειμενικές προϋποθέσεις, απ' όπου πηγάζει η αδιάκοπη κίνηση των μαζών και η αγωνιστική δυναμική του λαϊκού κινήματος, με στόχο τη ριζική αλλαγή της κοινωνίας μας.

Το σύνθημά μας το 81 «ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΑΛΛΑΓΗ» διατύπωνε το επιτακτικό και αμετάθετο αίτημα να **ανέξει** και να **καταχωριθεί** η απαρχή αυτής της ιστορικής μεταβατικής φάσης, που θα τον ολοκληρώσει και θα εξαντλείται μέσα σε μια μέρα και μια νύχτα. Αντίθετα, προϋποθέτει πορεία, χρόνο και ασταμάτητη πάλη για να γίνονται θήματα και άλματα σταθερά και μη ανατρέψιμα. Θήματα και άλματα, που να βασιζόνται πλάνα αλλά και να διευρύνουν τη συγκατάθεση, τη συμμετοχή και δράση των λαϊκών δυνάμεων.

Η επεξεργασία μιας στρατηγικής μετάβασης από το σήμερα στο αύριο είναι μια προφανής αναγκαιότητα. Ένα ολοκληρωμένο σχέδιο μετάβασης ισοδυναμεί όμως με την ύπαρξη ενδιάμεσων στόχων. Η ιεράρχηση, πρατεραιότητα και η κλιμάκωσή τους, δίνουν μια συγκεκριμένη εκφραση στο σρόμπτά μας, μας και ταυτίζονται με χειροπιαστές εθνικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές επιλογές, θέσεις και πράξεις.

Οι ενδιάμεσοι στόχοι, δεν αποτελούν ούτε αυτοτελή στόχο, μα ούτε και αυτοσκοπό και τους διακηρυγμένους τελικούς Σκοπούς.

Οι ενδιάμεσοι στόχοι, με το περιεχόμενο, τη σειρά, το ρυθμό, τον τρόπο εδραίωσης και την αλληλοσυσχέτισή τους, αποκτούν ανάμεσά τους οργανική αλληλουχία που οδηγεί στην κατάκτηση των στρατηγικών μας στόχων.

Έτσι, κάθε στιγμή και κάθε φορά προκαλούν αυτοί οι ενδιάμεσοι στόχοι, νέους συσχετισμούς δυνάμεων μέσα από διαφορές αντιπαραθέσεις. Προωθούν αλυσιδωτές τομές και ρήξεις στο πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό, πολιτιστικό και ιδεολογικό πεδίο, δίχως να χωρίζονται ερμητικά σε στάδια.

Είναι αλήθεια, ότι έχουμε κάποιες οριοθετήσεις και επεξεργασίες για την πορεία μετάβασης, αλλά δεν έχουν παρουσιαστεί ποτέ με τρόπο ολοκληρωμένο και ενοποιημένο.

Όμως η πορεία μας θέλει έχουμε να επιδείξουμε αρκετή ωριμότητα και συνέπεια. Η συμβολή μας αυτή πρέπει να οδηγεί στη διαμόρφωση μιας κοινής συνείδησης... μέσα στο Κίνημα μας αλλά και, ευρύτερα, στην κοινωνία. Με κανένα τρόπο δεν πρέπει να αποτελεί εγκεφαλική άσκηση και αποκομμένη επιχειρηματολογία κάποιων «φωτισμενων». Κάτι τέτοιο μπορεί να προκύψει, μόνο μέσα από ένα πλατύ επικοδομητικό διάλογο, που θα δίνει τις δυνατότητες αποκαλύψεις τις επεξεργασμένες θέσεις και απόψεις , χωρίς αφορισμούς και άγονες αντιπαλότητες.

Οι αναζητήσεις μας και οι αγωνίες μας για νέα πολιτικά και ιδεολογικά, διευθύνουσα κοινωνική συμμαχία, όχι μέσα από θέσφατες ιστορικές και νομοτελειακές αναφορές, όπως κάνουν ορισμένα κόμματα καθηλωμένα στο «μύθο» της εργατικής τάξης - αλλά μέσα από αγώνες, διαφορισμούς και μεταχηματισμούς που οδηγούν σε μια **«κοινωνία πολιτών»**.

Διεθνείς εξελίξεις. Η Ελλάδα και ο κόσμος

Θα ήθελα θ' αναφερθώ σε μερικά πράγματα που είναι στη 10η Σύνοδο σχετικά με τις διεθνείς εξελίξεις.

«Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι στον **παγκόσμιο χάρτη και κύρια στις θερμές περιοχές και στους ζωτικούς χώρους των υπερδυνάμεων υπάρχει μια διακκινμόνη, αν θέλετε, γραμμή. Είναι η γραμμή που αναπαριστά τη γεωπολιτική ισορροπία, όπως καθορίστηκε στις συμφωνίες της Γιάλτας και του Πότσδαμ. Η βαρειά σκιά του πολύπλευρου συσχετισμού σε στρατιωτικό, οικονομικό, πολιτικό, τεχνολογικό και πολιτιστικό επίπεδο, τείνει να παγιώσει τις σφαίρες επιρροής, τείνει να σκιρτησοιήσει τα έθνη, τις κοινωνίες, τους λαούς, τις ιδεολογίες, τις ομάδες αναφέρω, δεν μνημονεύονται για να αποτρέψουν τις προσπθείες μας, αντίθετα, μνημονεύονται για να επιτείνουν τον αγώνα μας και να εμπλουτίσουν τη πείρα μας.**

Το ΠΑΣΟΚ έχει αρνηθεί και στα λόγια και στην πράξη τη λογική του **διαμοιρασμού του κόσμου και την υπαρξη των φυγοκεντρικών μπλοκ. Ε μαι δε ισχύουν αμυντικές δεσμεύσεις. Ο παγκόσμιος διπολισμός όπως και τα μπλοκ, τα στρατοπέδα, είναι δοομένα ιστορικά στο σήμερα. Ένα δοομένο όμως, που δεν μας εγκλωβίζει, δεν μας καθηλώνει σε μονοβαθμική σπουδή και παθητική στάση. Είναι σίγουρο ότι τα πάντα δεν ανάγονται και πολύ περισσότερο δεν εκπορεύονται μόνο από τον ανταγωνισμό των δύο υπερδυνάμεων. Υπάρχουν αντιφάσεις και αδυναμίες στο εσωτερικό και των δύο δοομών. Και εσωτερικές συγκρούσεις και μετατοπίσεις μέσα στους στρατηγικούς συνασπισμούς. Υπάρχουν σιοιθτές ρωγμές και έντονος εθνικός προστατευτισμός, αν θέλετε, στους οικονομικούς συνασπισμούς.**

Η αντίθεση Βορρά - Νότου είναι βασική και παντοχού παρούσα, μια και εξωτερικεύεται σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς. Προβάλλουν συνεχώρωτες οι αντιθέσεις, δυστυχώς, χωρίς δεσμεύτεις. Διαμορφώνονται ή διαλύεται συγκροτούες λαμπρίες που προκύπτουν, είτε από πολιτικές διαδικασίες, είτε από εθνικο-απελευθερωτικά κινήματα, είτε από ενταλλαγές στρατιωτικών ωοεθσιών. Υπάρχουν σε συνεχή ροή οι διασυμμάχειες και ανατροφές στις διοκρατικές σχέσεις. Αυτή η περιγροφή δείχνει τη ρευστότητα, την εναλλαγή που είναι ενθαρρυντικό και θετικό στοιχείο από τη μια, κι εγκυμονεί κινδύνους και δυσκολίες από την άλλη. Είναι αλήθεια ότι κάθε ρωγμή, κάθε αντίφαση, αντίθεση και διαφοροποίηση γεννά ελπίδα και τροφοδοτεί δυνατότητες. Η καταγραφή και υπαρξη πολλών πόλων, ενισχυει για μια χώρα - αρκεί να το θέλει η χώρα - την πορεία προς μια συνολική εθνική διέξοδο.

Ο απόλυτος μηδενισμός των αντιθέσεων και των διαφοροποιήσεων που προβάλλεται σαν λυτρωτική λύση, είτε με την προσδέση της χώρας στο άρμα της μιας ή της άλλης υπερδύναμης, είτε στη φυγοκεντρική κυκρουση, είναι θέση και ανιστόρητη και τυχοδιωκτική. Αντίθετα, η προσηνμένη και τολμηρή αξιοποίηση όλου του πλέγματος των αντιθέσεων και των ρωγμών στα πλαίσια μιας πολυμορφικής και πολυδύναμης - χωρίς προκαταλήψεις - εξωτερικής πολιτικής, είναι η μοναδική θώωση και ριζοσπαστική και ρεαλιστική διέξοδος.

Αυτή η επεξεργασμένη θέση για ένα σοσιαλιστικό κίνημα και πολύ περισσότερο για μια σοσιαλιστική κυβέρνηση είναι συαστατικό στοιχείο του τρίτου δρόμου. Και αυτό, γιατί συμβάλλει αποφασιστικά στην αποδιόρθρωση των ψυχοπαθολογικών κόσμων μας και καθιερώνει μια νέα διεθνή τάξη πραγμάτων, με σχέσεις ισοτιμίας, αυτονομίας, ανεξαρτησίας μεταξύ εθνών και λαών».

Η διεθνής οικονομική κρίση

Και τώρα, λίγα για τη διεθνή οικονομική κρίση, που δεν μπορούμε να την παρεβλέψουμε. Πρώτ' απ' όλα, υπάρχει μια βασική αντίφαση στη δυναμική του καπιταλισμού. Αυτή η αντίθεση είναι ανάμεσα από τη μια μεριά στη δυναμική της συσσώρευσης κεφάλαιου - αυτό που λέμε εθνικές δυνάμεις πάγιο κεφάλαιο - και από την άλλη, στη δημιουργία συνθηκών για την απορρόφηση του προϊόντος αυτής της συσσώρευσης κεφαλαίου. Υπάρχει μια μεγάλη αντίφαση, μια ιστορική αντίφαση, που έχει παρακολουθήσει τον καπιταλισμό, από την αρχή της ζωής του μέχρι σήμερα.

Μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, δόθηκαν στον καπιταλισμό τεράστιες ευκαιρίες, για την ανοικοδόμησης Ευρώπης, μιας Ευρώπης πραγματικά καταστραμμένης από τον πόλεμο. Στα πλαίσια αυτής της «θαυμπρής», θα έλεγε κανείς, δόθηκαν δυνατότητες συσσώρευσης κεφαλαίων και επενδύσεων σε απίθανη κλίμακα, στα πλαίσια μιας περιόδου που χρόνο με χρόνο το εθνικό κατά κεφαλή εισόοημα ανέβαινε σημαντικά 3, 4, 5, 6, 7, 8, μονάδες κατ' έτος, μια περίοδο που ο καθένας μας είχε την εντύπωση - την αυταπάτη, αν θέλετε - ότι του χρόνου θα είναι καλύτερα από σήμερα.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα, αναπτύχθηκε και εδραιώθηκε η Ευρωπαϊκή Σοσιαλδημοκρατία. Κατασκεύασε - αν θέλετε - μαζί με το New Deal του Ρούσβελτ το κράτος ευημερίας και ασφάλειας. Ο κόσμος φανιόταν τότε σαν Σοσιαλδημοκρατία. Όμως το μέγα ερώτημα δεν είναι - το έχω ξαναπεί αυτό - γιατί σήμερα περνάει μεγάλη κρίση ο καπιταλισμός. Το βασικό ερώτημα είναι: πώς τα κατόφερε τόσο καιρό να μην έχει αντιμετωπιστεί ποιό δαϊτέρες και συγκλονιστικές κρίσεις.

Η στασιμότητα των επενδύσεων, η μηδενική αύξηση του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος - σε όλες σχεδόν τις καπιταλιστικές χώρες με εξαίρεση αυτή την ώρα, τις ΗΠΑ - και η αύξηση της ανεργίας, ακολουθούν το τέρμα της περιόδου που ανοικοδομήθηκε η Ευρώπη και έγινε ανταγωνιστής, μαζί με την Ιαπωνία, των ΗΠΑ.

Βαθύτερα όμως, είναι μια περίοδος αυτή, που προηγείται της διεθνούς κρίσης στην οποία παρά το ανεβαρμένο εθνικό εισόδημα σε παγκόσμια κλίμακα - αν θέλετε - υπήρξε συγκλονιστική αύξηση της ανισότητας στην κατανομή του παγκόσμιου προϊόντος. Στο πλαίσιο δηλαδή της αντίθεσης Βορρά - Νότου.

Η μεταφορά κοινωνικού πλεονάσματος, αυτό που κάποτε μπορούσαμε να το ονομάσουμε υπερεξάο, αλλά σε μια νέα του μορφή. Η μεταφορά κοινωνικού πλεονάσματος από τον Τρίτο Κόσμο στο Βορρά, είχε πάρει δραματικές διαστάσεις, αυτήν ακριβώς την περίοδο (μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο) που είχαμε τη μεγάλη, έντονη ανάκαμψη των οικονομιών των καπιταλιστικών χωρών.

Πρέπει να υπενθυμίσω ή να πω ότι η ανοικοδόμηση της Ευρώπης έγινε τριγωνικά. Με επενδύτικούς πόρους των ΗΠΑ οι οποίοι είχαν απορροφηθεί από τον Τρίτο κόσμο και ιδιαίτερα από τη Λατινική Αμερική. Αλλά, όπως ξέρετε, ο αυτή την περίοδο, η ανιόδτητα πήρε πραγματικά συγκλονιστικές διαστάσεις. Στα πλαίσια μιας στασιμότητας του καπιταλιστικού συστήματος στους διάφορους εθνικούς χώρους - ΗΠΑ, Αγγλία, Δυτική Γερμανία - η στασιμότητα δεν επιτρέπει πια την απλοχεριά των κοινωνικών παροχών της Σοσιαλδημοκρατίας. Δηλαδή, το «κράτος ευημερίας» παύει να είναι αντικοινενικά εφικτό. Εκεί που νόμιζαν ότι είχε τερματιστεί το είδος των ταξικών συγκρούσεων, εκεί που μάλιστα στο συνδικαλιστικό χώρο της Δυτικής Ευρώπης, ήταν ανάβεμα να μιλάς για ταξική σύγκρουση. Ήρθε η ώρα που μια και η πίτα έμενε στάσιμη, εντάθηκε ο αγώνας για τη μερίδα αυτήνης. Θα ξεπερασετεί όταν οι παραγωγικές δυνάμεις έλθουν σε κάποια σύγκρουση με τις κοινωνικές δομές. Δηλαδή ότι δεν μπορούν να αναπτυχθούν παραπέρα, λόγω ότι εγκλωβίζονται από ορισμένες κοινωνικές δομές, παραγωγικές σχέσεις. Αν το πάρει κανείς αυτό κυριολεκτικά δεν αληθεύει, θέβαια, με την έννοια ότι η ηαγκόσμια παραγωγή παρά τη στασιμότητα αυτής της περιόδου δεν μπορεί παρεί σε τέτοιο σημείο που να οδηγήσει σε μια οριστική σύγκρουση και ρήξη και αλλαγή του κοινωνικού συστήματος. Όμως, στο θέθος, η θέση είναι δικαιωμένη - αν την ερμηνεύσει κανείς πλατύτερα.

Ο καπιταλισμός ορθώνεται μπροστά μας σαν μια καταστροφική δύναμη, όχι μόνο αυτού του πλανήτη αλλά τελικά και της ίδιας της ανθρωπότητας, στα πλαίσια του επερχόμενου αν δεν κινηθούν οι λαοί - πυρηνικού πολέμου. Μ' αυτή την έννοια έχει ο καπιταλισμός, σε παγκόσμια κλίμακα, ξεπεράσει την όποια θετική του προσφορά. Έχει μπει σε μια περίοδο αρνητική, καταστροφική, που δικαιωμένη μας δίνει με άλλον τρόπο στις σημερινές σύγχρονες συνθήκες, την παλιά αυτή τοποθέτηση.

Ύφεση - Ειρήνη

Ο φαύλος κύκλος της έντασης και κλιμάκωσης των εξοπλισμών αυτή τη στιγμή, δίνει ανεξέλεγκτα σε συνθήκες ισορροπίας τρόμου και παραφρονούς. Ένα τέλος θανή και φρίτη πιο η σπειλή ενός πυρηνικού ολοκαυτωματος και ειναι γι' αυτό η ειρήνη ένα πανανθρώπινο μήνυμα. Ένας ένας αγώνας για το δικαίωμα της ζωής του ανθρώπου.

Στην περίοδο της ειρηνικής συνυπαρξης δεν αναδιαχτίκε δυστυχώς κανείς άλλος αξιόπιστος πόλος για την αποτροπή της κλιμάκωσης μεταξύ των δύο υπερδυνάμεων. Η Ευρώπη έχασε την χρυσή ευκαιρία για την ανάδειξή της σε ρυθμιστικό παράγοντα. Κάθηκαν κι οι ελπίδες και οι δυνατότητες για την κυριαρχία της λογικής στο διάλογο κατά τη φάση της μαχητικής συνύπαρξης.

Σήμερα υπάρχει ψυχροπολεμική ψύχωση και έξαρση. Χτες ο Αμερικανός εκπρόσωπος στο ΟΗΕ ανακοίνωσε για την ειρήνη, μας είπε ότι υπάρχει ψύχωση στην Αμερική και ακαλλιάρα μίσος για την άλλη πλευρά. Ότι πληθαίνουν οι διαφωνίες από πολλούς, οι οποίες σπάρε έχουν να παράσχουν τη διαβεβαίωση στον αμερικανικό λαό ότι η ειδήσεις έρχεται ανάποδα.

Το δύο συστήματα θέβαια είναι διαφορετικά, αντιδρούν διαφορετικά. Παρμένες πάντοτε η θέσεις μας στη επεκτατική δυναμική είναι ένα στοιχείο του ιμπεριαλισμού, του καπιταλισμού αλλά δεν μπορούμε φαίνο να αρνηθούμε και τα άλλα. Ότι η σοσιαλιστικό ομωνυμο πολιτική, στα πλαίσια του «δύο-πάρα», του πυρηνικού κατέρτεται και αυτή κάτι ανάκη σε επεκτατική πολιτική, αλλά για διαφορετικούς λόγους και με διαφορετικούς μηχανισμούς.

Η βασική αυτή αναμέτρηση έχει πάρα πολύ αρνητικές επιπτώσεις και άλους μας. Παγώνει το διεθνή συσχετισμό των μπλοκ και των αφωρών επιρροής. Επιβάλλει, κατανγκασμούς κυριαρκτικά όρους, στην ένταξη των μικρών χωρών στο διεθνή καταμερισμό της δουλειάς. Οδηγεί σε ανάχεση προωθημένης κοινωνικής πολιτικής μιας και οι εξοπλισμοί απορροφούν τεράστια ποσά. Εδω θέλω να πω, ότι έχω την απόλυτη βεβαιότητα, ότι για τις χώρες του ανατολικού μπλοκ οι εξοπλισμοί πρόκειται αφαιρούν από τις δυνατότητες αύξησης της κατανάλωσης και βελτίωσης της ζωής του πολίτη.

Αντίθετα στο χώρο του καπιταλι-

Το μέλη του Ε.Γ. Γ. Αλευράς, Γ. Χαραλαμπόπουλος και Π. Λυγερινός.

ΟΚ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΟΛΟΚΛΗΡΗ Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

Ανδρέας: Χαράζουμε τον ελληνικό δρόμο για το Σοσιαλισμό

ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΥΜΕ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΟΥ «ΥΠΑΡΚΤΟΥ» ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ

πρέπει να αυτοπροσδιοριστεί σε σχέση με την επεκτατική δυναμική και των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας. Μια τέτοια τάση αυτονομήσεως της Ευρώπης πρέπει να συμβαδίζει θέσεις τόσο με την οικονομική όσο και με την πολιτική της αυτοτέλεια και αυτοδυναμία. Τα σημάδια δεν είναι πολύ ενθαρρυντικά. Αλλά θέτουμε το πρόβλημα.

Η Ευρώπη των Κοινοτήτων, ασφαλώς αν πρόκειται να επιβιώσει, θα πρέπει να ξεπεράσει την τελωνειακή ένωση των μελών-κρατών. Θα πρέπει να φέρει την πυξίδα της και την προσοχή της μέχρι από τον κοινωνικό της χάρτη, θα πρέπει να δυναμώσει ένα εντελώς νέο πλαίσιο σχέσεων της Ευρώπης των λαών, έξω και πέρα από τις ταχύτατες Βορρά-Νότου, έξω και πέρα από μονοσήμαντους εθνικούς προστατευτισμούς. Γι' αυτό, ή μάλλον αυτή είναι και η πρόταση μας, για τη σύγκληση μιας νέας Μεσσήνης, όπου οι λαοί της Ευρώπης, θα κάνουν σαν κοινό σημείο αναφοράς τη θάλασσα της Μεσογείου. Η Ελλάδα δεν είναι μόνο χώρα σύνορο, αλλά ταυτόχρονα είναι το κλειδί για το πέρασμα στα Βαλκάνια, τη Μέση Ανατολή, τη Βορεινή Αφρική και την Νοτιοανατολική Μεσόγειο και Ευρώπη. Αναμφίβολα η περιοχή μας αποτέλεσε και αποτέλεσε το παραδοσιακό και προνομιακό σταυροδρόμι συνεύρεσης αντιπαραθέσεις και σύνθεσης πολιτικών μα και θρησκευτικών ρευμάτων. Ταυτόχρονα όμως είναι **μια περιοχή μόνιμης σύγκρουσης της γεωπολιτικής στρατηγικής των μεγάλων δυνάμεων στο παρελθόν και των υπερδυνάμεων σήμερα.**

Συνυπάρχουν τεράστιες δυνατότητες μα και σοβαροί περιορισμοί στην πορεία και γνωρίζει η Αμερική ότι, αν υπάρξει τελικά παραδίαση της συμφωνίας, δεν μπορεί να μείνει ανοιχτή.

Αναφέρω μερικές άλλες όψεις της συμφωνίας, μονολεκτικά. Υπάρχει καταλληλή ημερομηνία. Έχουμε τα πλήρες δικαίωμα της ανοικτούς λειτουργίας των βάσεων. Αρνούμεθα τη χρήση τους ως προκεχωρημένων φυλακίων και επιθετικών ορμητηρίων στην περιοχή μας. Το καθεστώς της ετεροδίκιας θα είναι διαφορετικό. Εκπλήρωσε. Υπάρχει πλήρης απεμπλοκή βάσεων με ΝΑΤΟ.

ΝΑΤΟ

Σε ό,τι αφορά το ΝΑΤΟ, η σχέση μας στα πλαίσια της στρατιωτικής συμμαχίας – αυτό που λέγεται στρατιωτικό ολοκληρωμένη δομή – δηλ. το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ, έχει ατονήσει. Και θέσαμε, καθορίζεται αυτή η σχέση σήμερα από τα προβλήματα και τις αντιθέσεις που παρέχουν η Τουρκία Αθήνας – Βουχελλών και Λύκκας. Είναι, ασφαλώς, η πρώτη φορά που σε διασκέψεις του ΝΑΤΟ, στρατιωτικές, των υπουργών Εθνικής Αμύνης – έχει τώρα τρεις φορές πραγματεί στις Βρυξέλλες – διακηρύξαμε και κατοχυρώσαμε την πολιτική μας αυτονομία. Είναι η πρώτη φορά που οι διαφωνίες μιας χώρας εγγράφονται στο κοινό ανακοινωθέν. Θέλοντε είχε συμβεί αυτό στο παρελθόν.

Όπως γνωρίζετε, στις διασκέψεις αυτές έχουμε διαφωνίες για τις κυρώσεις στην Πολωνία, έχουμε διαφωνίες με την εγκατάσταση των «Πέρσιγκ» και των «Κρουζ», με τις εκτιμήσεις για τη Μ. Ανατολή και την Κ. Αμερική κ.ά. Αλλά υπάρχει, θεβαίως εκ των πραγμάτων και μια αλλαγή του αμυντικού δόγματος της χώρας μας. Το κοινό αμυντικό δόγμα, ασφαλώς, στην περίπτωσή μας, με τον εκ Βορρά κίνδυνο. Και διατάσσει ανάλογα με τον κίνδυνο αυτό τις Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας μας.

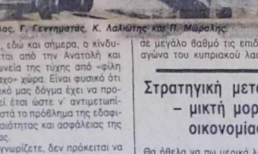

Τα μέλη του Ε.Γ. Α. Τσαγκατόπουλος, Γ. Γεννηματάς, Κ. Λαλιώτης και Π. Μαρκάης

Γίνεται μια, ένα και σήμερα, ο κίνδυνος έρχεται από την Ανατολή και κατά ερωνεία της τύχης από «ψίλη και σύμμαχο» χώρα. Είναι φυσικό ότι το αμυντικό μας δόγμα έχει να προσαρμοσθεί. Ετσι ώστε ν' αντιμεττιζόμαι σωστά το πρόβλημα της εδαφικής ακεραιότητας και ασφάλειας της χώρας μας.

Όπως γνωρίζετε, δεν πρόκειται να προχωρήσουμε στην ίδρυση του στρατηγείου της Λάρισας, που είναι το βασικό στοιχείο της συμφωνίας Ρόκλερ. Και αυτό, για τον απλούστατο λόγο ότι εάν το κάναμε, σύμφωνα με τις μέχρι τώρα αντιποιχήρηση τοποθέτηση του ΝΑΤΟ, θα έπρεπε την αεροπορική άμυνα των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου, να την παραδώσουμε στην Τουρκία. Αυτός ο παρανοϊκός δεν υπάρχει πουθενά επί γης.

Επίσης, συμπληρώνεται η εικόνα με τη δήλωση του κ. Λουνς, την επίσημη δήλωση, ότι σε ασκήσεις εξοπειρείτα η Ήμνος, μια φυσικά είναι η ολοκλήρωση της εθνικής ανεξαρτησίας, η κατοχύρωση της εθνικής κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας.

Η προσέγγιση είναι διαλεκτική, όχι γραμμική. Οι κινήσεις μας στον τομέα, οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό, στρατιωτικό, πρέπει να συνδυάζονται με κινήσεις στον άλλο. Το ένα σπηρίζει το άλλο. Είναι μια πολύπλοκη προσπάθεια.

Με τη συμφωνία για την αμοιβαία κάμνση των βάσεων έχουμε κατοχυρώσει το 7/10. Δύο λόγια γι' αυτό. Όπως γνωρίζετε, η πρόταση που έγινε από την αμερικανική κυβέρνηση στο Κογκρέσο είναι 6,68/10, αλλά το πιο σημαντικό, οι όροι παραχής στρατιωτικής βοήθειας στην Τουρκία είναι εντυπωσιακά πιο συμφέροντες από τους όρους που καλείται να ικανοποιήσει η Ελλάδα. Αυτό αποτελεί τρανόφανον πρόθεση παραβάσεις της συμφωνίας.

Κάνει λάθος η Δεξιά να υποστηρίζει ότι γελάσαμε τον ελληνικό λαό, όταν είχαμε ότι έχουμε εγγυήσεις, στα πλαίσια αυτής της συμφωνίας, για 59.7/10, ποιοτικά και ποιοτικά. Θα μ' αυτή την ευκαιρία να δηλώσω ότι η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ δεν πρόκειται ποτέ να παραχωρήσει ή να διαπραγματευτεί ούτε μια σπιθαμή πάτριου εδάφους.

Κύπρος

Θα πρέπε να πω σπωδήποτε μερικά λόγια για το μεγάλο εθνικό μας θέμα την Κύπρο. Επειδή έχουμε πολλές φορές μιλήσει για την Κύπρο, δεν θα πω πολλά. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι η σημασία του αγώνα του κυπριακού λαού για ανεξαρτησία, για το ενιαίο της Κύπρου, για την αδέσμευτη πολιτική της, για την απομάκρυνση των στρατευμάτων κατοχής, για την επιστροφή των προσφύγων στις εστίες τους, ότι αυτός ο αγώνας δεν είναι αγώνας ταυτόχρονα και δικός μας.

Που φρίσκεται αυτή τη στιγμή η μεγάλη υπόθεση της Κύπρου; Γνωρίζουμε ώριστα θέβαια, ότι με την έγκριση και το πράσινο φως, και προώθηση της Τουρκίας, ο Ντενκτάς ανακήρυξε το φευδοκράτος του στη Βόρεια Κύπρο. 36,4% είναι η περιοχή αυτου του φευδοκράτους, η κατεχόμενη Κύπρος.

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, μαζί με την κυβέρνηση της Κύπρου, κινήθηκε άμεσα, ακαριαία και αποτελεσματικά, σε ό,τι αφορά τη διεθνή καταδίκη, καταγγελία και μη αναγνώριση του φευδοκράτους. Νομίζω ότι πότε δεν έχει υπάρξει τόσο γρήγορη και τόσο ομόφωνη παγκόσμια καταδίκη απ' ό,τι υπήρξε το Νοέμβρη, ύστερα από το εγγείημα.

Όπως ξέρετε, ο προέδρος Κυπριανού, για πρώτη φορά στη 10ετία της κατοχής, πρότεινε ένα συγκεκριμένο σχέδιο, που στηρίζεται στις αποφάσεις του ΟΗΕ, ρεαλιστικό με την έννοια ότι λαμβάνει υπόψη το συσχετισμό των δυνάμεων. Και περμένουμε, φυσικά, ότι αυτό το σχέδιο θα έπρεπε να είναι καταχρίν δεκτό από τις φίλες χώρες και από χώρες άλλες. Αποτελεί πράγματι μια διέξοδο και μια λύση που φαίνεται να ικανοποιεί

Στρατηγική μετάβασης – μικτή μορφή οικονομίας

Θα ήθελα να πω μερικά λόγια για τη μορφή της οικονομίας μας σ' αυτή τη περίοδο που την ονομάζουμε μεταβατική περίοδο προς τον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό. Είναι πρώτα απ' όλα μια οικονομία ανοιχτή, μια οικονομία η οποία βρίσκεται σε τεραστίου βαθμό τόσο από τις εξαγωγές της όσο και από τις εισαγωγές της. Αλλά το χειρότερο, οι εισαγωγές μας είναι τρεις φορές περίπου οι εξαγωγές μας, 1/3 εξαγωγές, εισαγωγές.

Το ισοζύγιο το εμπορικό, επομένως, είναι έντονα ελλειμματικό. Υπάρχει το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών που περιλαμβάνει και τη εμπορική ισοζύγιο, όπου έχουμε τους δηλουμένους πόρους από τουρισμό, μεταναστες και ναυτιλία, που πραγματικά μειώνει το έλλειμμα σημαντικά αλλά θέβαια αυτή την περίοδο μεγάλης κρίσης και η ναυτιλία και τα μεταναστευτικά εμβάσματα και ο τουρισμός, τουλάχιστον εξαρ τόρο, είχαν μια σημαντική κάμψη και μένει πλέον η διαφορά. Το έλλειμμα των τρεχουσών συναλλαγών το οποίο πρέπει να κλείσει αναγκαστικά, είτε με την κίνηση κεφαλαίων, δηλαδή με την εισαγωγή κεφαλαίων ιδιωτικών από το εξωτερικό, είτε με δανεισμό. Και ο δανεισμός, όχι τώρα αλλά για όλα τα χρόνια, υπήρξε πάντοτε ένα χαρακτηριστικό της οικονομίας της χώρας μας. Αυτό δεν μας σημαδεύει καθόλου μεγάλη για τη χώρα μας, αλλά, στο μακροοικονομικό επίπεδο.

Δεν θα ήθελα να δώσω την εντύπωση ότι έχουν υπάρξει ιδιαίτερα προθλήματα από τη μέρα που γίναμε κυβέρνηση. Δεν έχουν υπάρξει δυσχέρειες, δανεισμού της χώρας μας από τα εξωτερικό. Γιατί, ενώ πράγματι ο πληθυσμιακός ακόμη παραμένει υψηλός – η προοπτική είναι για σημαντική μείωση τα 84 – και η ανεργία παραμένει υψηλή, η οικονομία στο σύνολό της δεν έχει δώσει δείγματα σοβαρής κάμψης. Και αντίθετα, η προοπτική είναι για μια αύξηση, μια ανοδική πορεία το 84 κάπως μετριμένη, σημαντικότερη το 85. Αλλά έχει μεγάλη σημασία το θέμα του δανεισμού γιατί αποτελεί ένα τεράστιο όπλο στα χέρια του δανείου κατεστήματος. Όταν κι εάν ορισμένοι μαραμαρωμένοι δείκτες (πληθυσμός, έλλειμμα δημοσίου, ελλειμμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών) συσσωρεύσουν – η ανεργία δεν τους ενδιαφέρει – τότε, δίνεται η ευκαιρία σ' αυτό το διεθνές κατεστημένο, διεθνείς οργανισμούς και τράπεζες, να επιβαλλει την τρέχουσα πολιτική του κατεστήματος, που σημερα θέβαια είναι ομοιοπαραμόρφο. Αυτή πάει ν' ακολουθεί τις Πρατικές Λίας, η οποία φαίνεται δυο φορές – πέρασε προ ετών – και ξαναπερνάει τώρα τα ίδια στενά.

Είναι σαφές λοιπόν ότι η ιμαχοσιοκοναρή πολιτική που αναφέρεται σε επενδύσεις, εισόδημα, εθνικό προϊόν, ελλείμματα δημοσίου τομέα, τιμάριθμο, πρέπει να τα χειριστεί με ιδιαίτερη προσοχή μια σοσιαλιστική κυβέρνηση για μια μετάβαση σύμφωνα το σύνολο της πορείας της σε μια στιγμή σύγκρουσης με το τραπεζικό χρηματιστικό κατεστημένο στην παγκόσμια σκηνή. Είναι κάτι που απαιτεί σωφροσύνη, δηλαδή πρέπει να θέτουμε σαφείς τις συντεταγμένες μέσα στις οποίες μπορούμε να κινηθούμε. Και πρέπει να πω ότι πραγματικά η εργατική τάξη στη χώρα μας έχει επιδείξει μια πλήρη κατανόηση των προθλημάτων που αντιμετωπίζει η δικά της κυθέρνηση.

Στόχος μας είναι η αυτοδύναμη οικονομική ανάπτυξη και η φιλολαική εισοδηματική πολιτική. Είμαστε πεπρήφανοι για το γεγονός ότι είμαστε η μόνη χώρα στην Ευρώπη η οποία έχει καθιερώσει την Α.Τ.Α. και αυτό σε δύσκολες περιστάσεις. Αλλά θα πρέπει να ποώμε ένα βασικό πρόθλημα που αναφέρεται κάθε μέρα και από όλους. Είναι το πρόθλημα τη παραγωγικότητας.

Δυο λόγια για το τι είναι η παραγωγικότητα. Ένα παράδειγμα ίσως είναι η καλύτερη παρουσίαση του προθλήματος. Υπάρχουν ορισμένες ελληνικές θιομηχανίες οι οποίες τώρα έχουν φθάσει το κόστος τη παραγωγής ενός εξωτερικό γιατί παράγονται τα ίδια προϊόντα με φθηνότερη εργασία. Το κόστος δηλαδή της εργασίας είναι αλλού χαμηλότερο απ' ό,τι είναι εδώ. Ως εκεί δεν λέω τίποτα για παραγωγικότητα. Στο θέμα αυτό με τη γενική έννοια θιομηχανικό ανεπτυγμένο καπιταλιστικό χώρο τα φερόσκαματα και οι μισθοί είναι πολύ υψηλότερα από τους δικούς μας. Όμως τ' αποτελεσματα θα ήταν πιο ευνοϊκά κατά μονάδα του προϊόντος. Είναι χαμηλότερα. Και θρισκόμαστε μέσα σ' αυτή τη σφήνα. Το πρόθλημά μας είναι ότι τα υψηλά μεροκάματα και οι υψηλοί μισθοί πρέπει να συνδυάζονται με μια σειρά από παράγοντες οι οποίοι να αυξάνουν τη παραγωγικότητα με την έννοια την οποία, νομίζω, όλοι κατανοήσαμε.

Δεν ξέδοσα ακριθή ορισμό, αλλά έδωσα το πρόθλημα. Για ν' αυξηθεί η παραγωγικότητα χρειάζονται πάρα πολλοί τεχνολογική αλλαγή πρώτ' απ' όλα. Άρα εδώ ο ρόλος του εργοδότη είτε είναι ιδιώτης είτε είναι το κράτος ειναι πάρα πολύ σημαντικός (να επενδύσει σε νέες τεχνολογίες). Δεύτερο είναι η ορθολογικη των επιχειρήσεων (δημοσίων και ιδιωτικών). Και τρίτο είναι η συμβολή του ίδιου του εργαζόμενου. Το κέφι του, η ζωντάνια του, η συμμετοχή του. Άρα είναι ένα πάρα πολύπλοκο θέμα που δεν λύνεται ούτε με αφορισμούς ούτε με 1,2,3, συγκεκριμένα μέτρα. Είναι όμως πάρα πολύ σημαντικό, για να μη μας ,οδηγήσει ακριθώς στο πρόθλημα το οποίο ανέφερα, δηλαδή να θρεθούμε με τέτοια ελλείμματα εφεχούσες συναλλαγών που πραγματικά να μην μπορέσουμε να καταχρώσουμε την αυτοδύναμη οικονομική μας ανάπτυξη. Το λέω αυτό, γιατί θα πρέπει το Κίνημα μας ακριθώς για τα στρίφωματα την πορεία αυτή της Αλλαγής, να δώσει ιδιαίτερη σημασία σ' αυτή την προσπάθεια, σ' αυτό τον αγώνα, που είναι αγώνας δίκιο του λαού μας.

Είμαστε η μόνη χώρα που δίνει την Αυτόβουλη Πιμωρία Ανεφοιμόμενη. Επίσης η φορολογική και εισοδηματική μας πολιτική, χρόνο με χρόνο, θελτιωνεται, γίνεται λιγότερο άδικη από εκείνη που έχουμε ζήσει τα χρόνια, ασφαλώς, της Δεξιάς. Και οι δαπάνες μας, οι δημόσιες έχουν ανεφώς το ταξικό χρώμα, το «πράσινο» χρώμα σε ό,τι αφορά την κοινωνική μας πολιτική ιδιαίτερα: Υγεία – Περίθαλψη – Παιδεία – Περιθάλων – Πολιτισμός. Θαυμάζει δεν έχουμε κάνει, αλλά είμαστε στη σωστή πορεία.

Σε ό,τι αφορά τη δομή της οικονομίας

Είναι αναμφισβήτητο ότι τόσο στην απαρχή της πορείας προς το σοσιαλισμό με τη σημαντικό όσο και στην πορεία θα ζήσουμε με μια μικτή οικονομία από πλευράς δομών και σχέσεων παραγωγής. Και η στρατηγική μας γι' αυτή τη μετάβαση είναι η ανάπτυξη των τομέων της οικονομίας από πλευρά κατεστεμένου τομέα το δημόσιο τομέα και τον κοινωνικό πειραματισμό, τις νέες μορφές.

Σε ό,τι αφορά το δημόσιο τομέα στόχος είναι η εξυγίανση, ανασυγκρότηση και κοινωνικοποίηση των εργαζομένων, όσο και την **αποκέντρωση**, τη **συμμετοχή**, **τον κοινωνικό έλεγχο** και την **αυτοδιαχείριση**.

Παράλληλα κατοχυρώνεται ο αυτή την πορεία μια **ρίζοσπαστική εργατική νομοθεσία** για όλους τους τομείς της οικονομίας, πιο βασικαλέξτε τα δικαιώματα των εργαζομένων, τις συνδικαλιστικές ελευθέρες, τις συνθήκες δωλειάς, τις εργασιακές σχέσεις, τον ευρύτερο κοινωνικό ρόλο του συνδικαλιστικού κινήματος.

Στρατηγική μετάβασης θεσμοί – κράτος

Η διαμόρφωση μιας γενικής θεσμικής πολιτικής μας ανοίγει νέους ορίζοντες για το περιεχόμενο και τη μορφή του σοσιαλισμού τόσο στην πορεία μετάβασης όσο και στην ολοκλήρωσή του.

Μας υπενθυμίζει να μην υποθιάζουμε την ουσία του σοσιαλισμού μέσα από τη **μονοδιάστατη** ταύτισή του με τα **συστήματα οικονομικής παραγωγής**. Πρόκειται επιπλέον για μας θυμίζει να αναγνωρίζουμε την κοινωνία σαν μια σύνθετη πραγματικότητα έξω και πέρα από τις **σχηματικές αναλύσεις**.

Ο κόθε θεσμός εκφράζει μια κατάσταση πολύπλοκη. Ο κάθε θεσμός γεννιέται, διαφοροποιείται και μετασχηματίζεται για να συμβαδίσει με τις εξελίξεις, που πάντα κινούνται μέσα από αντιθέσεις και συγκρούσεις. Ο κάθε θεσμός αντανακλά ένα σημείο ισορροπίας και ένα πλαίσιο αποδοχής ανάμεσα σε δύο αντίπαλους πόλους, όπου ο παλιός πόλος συμβιθάζεται με την αμφισθήτηση του νέου και ο νέος συμβιθάζεται προσωρινά με τα καινούρια κατεστημένα δομές.

Το ΠΑΣΟΚ στη θεσμική του πολιτική έχει παρουσιάσει **δείγματα γραφής, συνέπειας, τόλμης** και **φαντασίας**. Αφήνουμε ανοιχτούς τους θεμιούς στην **πρόκληση του μέλλοντος**. Η **Εθνική-Λαική Ενότητα** ήταν και παραμένει μια αυτόνομη στρατηγική, ενταγμένη και άμεσα και προοπτικά στην αντιπαράθεση και τη ρήξη με τη πολιτική της Δεξιάς, με το ΕΟΚΑ, με τα Εξάρτησης, με το ξένο και ντόπιο μονοπωλιακό κεφάλαιο.

Η Εθνική-Λαική Ενότητα δεν περιέχει, τόσο στη σύλληψή της όσο και στην εφαρμογή της, κανένα στοιχείο λαϊκοματιωτικής λογικής. Η Ε.Λ.Ε. προθλέπει τη δυνατή μεγαλύτερη εθνική και πολιτική συσπείρωση και συνοχή στους κοινωνικούς χώρους **και δεν** παραπέμπει σε κάποια συμθόλαια ηγετικών ομάδων, είτε κι υπάρχουν με τη χωριστή και τη σχηματοποιημένη πολιτογράφησή τους, είτε να διαπραγματευτούν νομή και κατανομή θέσεων εξουσίας.

– Ύπαρχουν κόμματα, που για δικούς τους λόγους ή ιστορικούς και πολιτικούς λόγους έχουν επιτρέψει τα ρεύματα. Έχουν όμως **πλατφόρμες** αλλά δεν έχουν δημοκρατία. Και τούτο γιατί τα ρεύματα και οι φράξιες εμποδίζουν την ελεύθερη διακίνηση των πρόθλημάτων μεταξύ των μελών και τη σύνθεση και αποτελεσματικότητα του κόμματος. Σ' αυτή τη διαδικασία, το στέλεχος και το μέλος γίνεται είτε φίλος είτε εχθρός, **δεν γίνεται σύντροφος**, μιας και χάνει την πολιτική του κυριαρχία και την αυτοτέλεια του από χειραγωγήσεις, πολιτικά και ιδεολογικά και **αυτεξούσια** μονάδα μετατρέπεται σε ένα **δίχασμένο κρίκο** στην **αλυσίδα** ενός **μηχανισμού**, συγχέοντας τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του ανάμεσα στο κόμμα και στη φράξια.

– Η άρνηση μας για τη λειτουργία ρευμάτων συνοδεύεται από μια συσιαστική συμβολή στη διαλεκτική του εσωκομματικού διαλόγου και της ενώσεως μέσα από μια **σοφή διεύρυνση** και **ώχι κλείσιμο** στις δημοκρατίες. Και τούτο γιατί μια οργάνωση Αλλαγής και μετασχηματισμού δεν μπορεί να υποταχθεί σε λογικές κυκλωμάτων εσωκομματικής διαμεσολάθησης και πελατείας και σε λογικές κρυφού ανεπτυγμένου κομματικού κράτους.

Η οργάνωση του ΠΑΣΟΚ έχει ως πολιτική και ιστορική αποστολή την αλλαγή της κοινωνίας μας και θα τη φέρει σε πέρας με την **ενότητα**, τη συνοχή και τη **δύναμη της συλλογικής σκέψης**.

Η οργάνωση μας, αποτελεύν μια ζωντανή μαρτυρία για την πορεία μας και το μέλλον μας.

Η Οργάνωση, είτε στη φάση της αμφισθήτησης, είτε στη φάση της εφαρμογής, πρέπει το ρόλο του κα-ταλύτη. Η παρέμβαση της αλλάζει τα πολιτικά δεδομένα και μετασχηματίζει την Κοινωνική Δυναμική.

Η παρέμβασή της είναι αποτελεσματική, όταν συνενώνει, ενιντίζει και εκφράζει, είτε τις τοπικές κοινωνίες, είτε όλο το Έθνος, όχι «εν ονόματι» του λαού, ΑΛΛΑ μαζί με το λαό. Με το λαό συμφέτοχο και πρωταγωνιστή.

Ο Οργάνωσή μας, ο δ.τι αφορά τη δομή, τη λειτουργία της, τη διάταξή της και τη συγκρότησή της, οφείλει να προσαρμοστεί στο «γίγνεσθαι» της Αλλαγής και στον ρυθμό και τις ανάγκες της πορείας μετάβασης. Αυτό θέβαια απαιτεί προσαρμογή του καταστατικού μας. Απαιτεί επαναπροσδιορισμό και αποσαφήνιση της σχέσης της Οργάνωσής μας με το κράτος, τους θεσμούς, το μαζικό κίνημα και την κυθέρνηση.

Αρκετές επεξεργασίες έχουν εμθαθύνει και έχουν αποκρυσταλλώσει το νέο ρόλο της σύγχρονης οργανώσεις Αλλαγής, και εξουσίας που προπορεύονται μέσα σε συνθήκες πλουραλιστικής δημοκρατίας.

Μιας Οργάνωσης, που λειτουργεί με την πρόκληση των νέων θεσμών και την αναγκαιότητα ανάπλασης των παλιών θεσμών.

Μιας Οργάνωσης, που πρέπει να ξεπεράνει την αδράνεια και την αφοσιωτική ικανοποίηση του κόμματος.

Μιας Οργάνωσης, που πρέπει να επιθεδαιώνει τη συνθετική της λειτουργία και την πολιτική της αυτονομία και να συνενώνει οργανωτικά τις ανηπτήριες δυνάμεις Αλλαγής, μετασχηματίζοντας τις αντιθέσεις και αποσθένοντας τις τριθές.

Στην πορεία του Συνεδρίου οφείλουμε να δώσουμε με σθυδέρεια και διαρατκότητα πολλές απαντήσεις σε κάνονα ρηγόρια και προθλήματα.

– Να δώσουμε ζωή και δύναμη στα **πρωτοθάθμια πολιτικά κύτταρα**. Να γίνουν οι Τ.Ο. και οι Κ.Ο. κυψέλες προθληματισμού και αναζητήσεων.

– Να διαμορφωθεί η οργανώσεις μάχης και δημιουργίας.

– Να πολιτικοποιηθούν οι λειτουργίες και οι διαδικασίες μας. Η καθοδηγητική συγκρότηση των οργάνων να έχει την απαιτούμενη πολιτική, ιδεολογική, κομματική και κοινωνική αναφορά.

– Να προχωρήσουμε μελετημένα και σταθερά στη θέσπιση των Περιφερειακών, Νομαρχιακών και Επαρχιακών Οργανώσεων, σε αντιστοιχία με τη δημοκρατικοποίηση κομματικού και της Περιφερειακή Ανάπτυξη.

– Να κατοχυρώσουμε και να αναζωογονήσουμε την εσωκομματική δημοκρατία ως μέσο διαλόγου, ενότητας, χειραφέτησης και αποτελεσματικότητας και **ώχι** ως αυτοσκοπός. Πάνω απ' όλα στις επιλογές μας πρέπει πάντοτε να έχουμε μπροστά μας τη θούληση του λαού. Ο σεβασμός προς το λαό πρέπει πάντοτε να είναι το κριτήριο στις πράξεις μας.

Η εσωκομματική δημοκρατία δεν πρέπει να είναι συνώνυμη μόνο με τις τυπολατρικές διαδικασίες, αλλά πρέπει, να ταυτίζεται με την ουσία και το περιεχόμενο της συνειδητής ελευθερίας και πλουραλισμού.

Και τούτο γιατί η ίδια και αυτή τη δική της διαλεκτική, που πρέπει να **ενιέπει** την εσωκομματική λειτουργία.

Αυτή η διαλεκτική έχει 6 βασικούς σταθμούς. Η **αφετηρία**, η **ανάπτυξη**, η **σύνθεση**, η **πράξη**, η **κρίτική** και το τέλος της είναι η **αυτοκριτική**.

Η εσωκομματική δημοκρατία δεν πρέπει να ταυτίζεται με τη πολυφωνία κατακερματισμών μέσα στην ίδια την Οργάνωση, που παίρνουν την ονομασία της φράξιας ή του ρεύματος. Τα ρεύματα και οι φράξιες είναι καρπός της αγωνίας κάποιων ηγετικών ομάδων, είτε κι υπάρξουν με τη χωριστή και τη σχηματοποιημένη πολιτογράφησή τους, είτε να διαπραγματευτούν νομή και κατανομή θέσεων εξουσίας.

– Ύπαρχουν κόμματα, που για δικούς τους λόγους ή ιστορικούς και πολιτικούς λόγους έχουν επιτρέψει τα ρεύματα. Έχουν όμως **πλατφόρμες** αλλά δεν έχουν δημοκρατία. Και τούτο γιατί τα ρεύματα και οι φράξιες εμποδίζουν την ελεύθερη διακίνηση των πρόθλημάτων μεταξύ των μελών και τη σύνθεση και αποτελεσματικότητα του κόμματος. Σ' αυτή τη διαδικασία, το στέλεχος και το μέλος γίνεται είτε φίλος είτε εχθρός, **δεν γίνεται σύντροφος**, μιας και χάνει την πολιτική του κυριαρχία και την αυτοτέλεια του από χειραγωγήσεις, πολιτικά και ιδεολογικά και **αυτεξούσια** μονάδα μετατρέπεται σε ένα **δίχασμένο κρίκο** στην **αλυσίδα** ενός **μηχανισμού**, συγχέοντας τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του ανάμεσα στο κόμμα και στη φράξια.

– Η άρνησή μας για τη λειτουργία ρευμάτων συνοδεύεται από μια συσιαστική συμβολή στη διαλεκτική του εσωκομματικού διαλόγου και της ενώσεως μέσα από μια **σοφή διεύρυνση** και **ώχι** στο κλείσιμο στις δημοκρατίες. Και τούτο γιατί μια οργάνωση Αλλαγής και μετασχηματισμού δεν μπορεί να υποταχθεί σε λογικές κυκλωμάτων εσωκομματικής διαμεσολάθησης και πελατείας και σε λογικές κρυφού ανεπτυγμένου κομματικού κράτους.

Η οργάνωση του ΠΑΣΟΚ έχει ως πολιτική και ιστορική αποστολή την αλλαγή της κοινωνίας μας και θα τη φέρει σε πέρας με την **ενότητα**, τη συνοχή και τη **δύναμη της συλλογικής σκέψης**.

Η οργάνωσή μας, αποτελεύν μια ζωντανή μαρτυρία για την πορεία μας και το μέλλον μας.

Κίνημα - Οργάνωση

Και τώρα για το Κίνημά μας.

Η Οργάνωση, με την παρουσία της και τη δυναμική της ή όλους τους τόπους, χάρισε μια νέα πνοή στο Κίνημα. Λεί μια παρεμβατικότητα, που έχει σφυρηλατηθεί με μόχθο και αγώνα.

Η διαδρομή μας μέσα στα 10 χρόνια είναι ενδιαφέρουσα και πολυκύμανθη, ξεκινώντας από την επαναστατική πρόταση της Αλλαγής μέχρι σήμερα σε μια μαζική οργάνωση, με ιδεολογική και πολιτική φυσιογνωμία, με κοινωνική αναφορά, με καθημερινή δράση.

Η επιμονή μας δεν ήταν τυχαία. Πιστεύουμε και πιστεύουμε ότι ο ρόλος της οργάνωσης ήταν, είναι και θα είναι αναντικατάστατος. Και τούτο γιατί η οργάνωση είναι εκείνη που θα κρατήσει με φοερχυφότητα σε ζωή και κίνηση, συνέχεια και συνέπεια, τις ιδέες μας, τις θέσεις μας, τα ορόμματά μας, το έργο μας.

Η Οργάνωση, είτε στη φάση της αμφισθήτησης, είτε στη φάση της εφαρμογής, πρέπει το ρόλο του καταλύτη. Η παρέμβασή της αλλάζει τα πολιτικά δεδομένα και μετασχηματίζει την Κοινωνική Δυναμική.

Η παρέμβασή της είναι αποτελεσματική, όταν συνενώνει, ενιντίζει και εκφράζει, είτε τις τοπικές κοινωνίες, είτε όλο το Έθνος, όχι «εν ονόματι» του λαού, ΑΛΛΑ μαζί με το λαό. Με το λαό συμφέτοχο και πρωταγωνιστή.

Ο Οργάνωσή μας, ο δ.τι αφορά τη δομή, τη λειτουργία της, τη διάταξή της και τη συγκρότησή της, οφείλει να προσαρμοστεί στο «γίγνεσθαι» της Αλλαγής και στον ρυθμό και τις ανάγκες της πορείας μετάβασης. Αυτό θέβαια απαιτεί προσαρμογή του καταστατικού μας. Απαιτεί επαναπροσδιορισμό και αποσαφήνιση της σχέσης της Οργάνωσής μας με το κράτος, τους θεσμούς, το μαζικό κίνημα και την κυθέρνηση.

Αρκετές επεξεργασίες έχουν εμθαθύνει και έχουν αποκρυσταλλώσει το νέο ρόλο της σύγχρονης οργανώσεις Αλλαγής, και εξουσίας που προπορεύονται μέσα σε συνθήκες πλουραλιστικής δημοκρατίας.

Μιας Οργάνωσης, που λειτουργεί με την πρόκληση των νέων θεσμών και την αναγκαιότητα ανάπλασης των παλιών θεσμών.

Μιας Οργάνωσης, που πρέπει να ξεπεράνει την αδράνεια και την αφοσιωτική ικανοποίηση του κόμματος.

Μιας Οργάνωσης, που πρέπει να επιθεδαιώνει τη συνθετική της λειτουργία και την πολιτική της αυτονομία και να συνενώνει οργανωτικά τις ανηπτήριες δυνάμεις Αλλαγής, μετασχηματίζοντας τις αντιθέσεις και αποσθένοντας τις τριθές.

Στην πορεία του Συνεδρίου οφείλουμε να δώσουμε με σθυδέρεια και διαρατκότητα πολλές απαντήσεις σε κάνονα ρηγόρια και προθλήματα.

– Να δώσουμε ζωή και δύναμη στα **πρωτοθάθμια πολιτικά κύτταρα**. Να γίνουν οι Τ.Ο. και οι Κ.Ο. κυψέλες προθληματισμού και αναζητήσεων.

– Να διαμορφωθεί οι οργανώσεις μάχης και δημιουργίας.

– Να πολιτικοποιηθούν οι λειτουργίες και οι διαδικασίες μας. Η καθοδηγητική συγκρότηση των οργάνων να έχει την απαιτούμενη πολιτική, ιδεολογική, κομματική και κοινωνική αναφορά.

– Να προχωρήσουμε μελετημένα και σταθερά στη θέσπιση των Περιφερειακών, Νομαρχιακών και Επαρχιακών Οργανώσεων, σε αντιστοιχία με τη δημοκρατικοποίηση κομματικού και της Περιφερειακή Ανάπτυξη.

– Να κατοχυρώσουμε και να αναζωογονήσουμε την εσωκομματική δημοκρατία ως μέσο διαλόγου, ενότητας, χειραφέτησης και αποτελεσματικότητας και **ώχι** ως αυτοσκοπός. Πάνω απ' όλα στις επιλογές μας πρέπει πάντοτε να έχουμε μπροστά μας τη θούλησή του λαού. Ο σεβασμός προς το λαό πρέπει πάντοτε να είναι το κριτήριο στις πράξεις μας.

Η εσωκομματική δημοκρατία δεν πρέπει να είναι συνώνυμη μόνο με τις τυπολατρικές διαδικασίες, αλλά πρέπει, να ταυτίζεται με την ουσία και το περιεχόμενο της συνειδητής ελευθερίας και πλουραλισμού.

Και τούτο γιατί η ίδια και αυτή